

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра світової літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

Наталія ВІННІКОВА

«*Л.В. Виннікова*» *Лютого* 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВИЙ СЕМІНАР

«ЛІТЕРАТУРНА ГЕНЕРИКИ І ГЕНОЛОГІЯ: ДІАХРОНІЙНИЙ ЗРІЗ»

для аспірантів

спеціальності 035 Філологія

освітнього рівня третього (освітньо-наукового)

освітньо-наукової програми «Філологія»

Київ – 2023

Розробник:

Гальчук Оксана, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури Факультету української філології, культури і мистецтва.

Викладач:

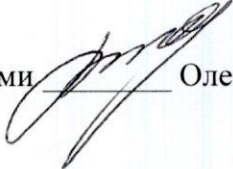
Гальчук Оксана, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури Факультету української філології, культури і мистецтва.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури Факультету української філології, культури і мистецтва

Протокол №1 від __01__ лютого 2023

Завідувач кафедри Галина БІТКІВСЬКА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Філологія»
01.02. 2023

Гарант освітньої (освітньо-наукової) програми Олена БРОВКО

Робочу програму перевірено

01.02. 2023

Завідувач аспірантури, докторантури Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) “__” 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) “__” 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) “__” 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) “__” 20__ р., протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Науковий семінар «Літературна генерики і генологія: діахронійний зріз»		
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90	
Рік навчання	3	3
Семестр	5	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	3
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90
Аудиторні	24	12
Модульний контроль	6	-
Самостійна робота	60	78
Форма семестрового контролю	Залік	Залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – формування у здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» знань щодо роду, напрямку і жанру як способів існування творів художньої літератури та основоположних категорій літературознавства в їхній історичній перспективі.

Завдання навчальної дисципліни:

розглянути основні етапи розвитку світової літератури як історії формування нових жанрово-родових і форм; з'ясувати теоретичний та історико-літературний дискурс генерики та генології; ознайомитись із методологією вивчення сучасних тенденцій генерики та генології; проаналізувати явища, тенденції, взаємодії різних національних літератур у площині генерики та генології; розглянути новітні тенденції розвитку нарративних, жанрових і стильових форм у світовій літературі.

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до генерування та обґрунтування нових ідей
	ЗК-2	Здатність до пошуку, обробки, систематизації, аналізу та критичної оцінки інформації з різних джерел; критичного мислення; аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.
	ЗК-8	Здатність до громадянської та соціальної активності й відповідальності.
	ЗК-9	Усвідомлення суспільної ваги моральних, культурних, наукових цінностей і шляхів їх збереження та примноження.
Фахові компоненти спеціальності (ФК)	ФК-1	Засвоєння й осмислення основних наукових концепцій, історії розвитку та сучасного стану філологічних знань, актуальних теоретичних і практичних проблем. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних принципів і знань та на основі відповідних загальнонаукових методів.

	ФК-2	Здатність планувати, обґрунтовувати та оцінювати філологічне дослідження та передбачати його результати.
	ФК-3	Здатність збирати дані для філологічного дослідження, науково систематизувати, аналізувати та інтерпретувати філологічні явища.
	ФК-4	Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології з використанням теоретичних та експериментальних методів
	ФК-6	Здатність аналізувати твори різних родів, жанрів, стилів, національних літератур у теоретико-літературних, культурологічних та компаративних аспектах; демонструвати розуміння проблем літературної стилістики, сучасних тенденцій літературознавчої генерики і генології.
	ФК-7	Здатність аналізувати явища української літератури в діячоронії та світовому контексті, визначати їхню специфіку, виявляти тенденції їх розвитку.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті опрацювання змісту навчальної дисципліни «Науковий семінар «Літературна генерики і генологія: діячоронійний зріз»» здобувач наукового ступеня доктора філософії має досягнути таких програмних результатів навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН-3-1	Демонструвати: знання в галузі гуманітаристики, зокрема філології: глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації; знання філософії та методології науки; застосування філософських ідей і концепцій у власних дослідженнях; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень
ПРН-3-2	Виявляти глибокі теоретичні знання в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-дослідних завдань, зокрема: основних класичних і новітніх філологічних концепцій; фундаментальних праць з обраного напрямку досліджень; змісту теоретичних і прикладних філологічних дисциплін; теоретичних і практичних проблем у галузі дослідження
ПРН-У-1	Аналізувати явища суспільного життя на основі системного наукового світогляду; пов'язувати конкретні завдання професійної та науково-інноваційної діяльності із загальнофілософськими проблемами; визначати міждисциплінарний характер наукових філологічних проблем
ПРН-У-2	Проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення наукових концепцій, підходів і поглядів у галузі дослідження; формулювати, обґрунтовувати та захищати власну наукову позицію та концепцію.
ПРН-У-3	Обирати адекватну наукову методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання проблем і завдань філологічного дослідження.
ПРН-У-4	Складати, обґрунтовувати та оцінювати план і дизайн філологічного дослідження, передбачати його результати
ПРН-С-1	Професійно, аргументовано, етично виважено і соціально відповідально пояснювати сутність конкретних філологічних явищ та пов'язаних з ними наукових проблем і власну думку щодо них.
ПРН-С-2	Критично оцінювати наукові філологічні напрями, школи, підходи і методи на основі їх аналізу, порівняння і класифікації

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна:		Самостійна робота
		Лекції	Семінари	
Змістовий модуль 1 «Діахронічні аспекти розвитку епічних жанрів»				
Тема 1. Літературна генерика і генологія як об'єкти наукового вивчення. Генетичні та структурні аспекти жанру в літературознавстві ХХ - ХХІ ст.	4	-	-	4
Тема 2. Діахронічний аспект розвитку епічних жанрів.	2	2	-	-
Тема 3. Види епосу в античній літературі.	2	2	-	-
Тема 4. Епічні жанри літератури Ренесансу	4	-	-	4
Тема 5. Різновиди просвітницької прози	4	-	-	4
Тема 6. Розмаїття епічних жанрів в літературі ХVІІІ ст. і ХІХ ст.	2	2	-	-
Тема 7. Проза порубіжжя у світлі жанрології	4	-	-	4
Тема 8. Міф як чинник жанру в епічному творі	2	-	2	-
Тема 9. Утопія і антиутопія як метажанри	2	-	2	-
Тема 10. Генологія малої прози. Новела в жанровій системі української та зарубіжної літератур	4	-	-	4
Тема 11. Медіумічна література: проблема дефініції, жанри і види	2	-	-	2
Тема 12. Модифікації романного жанру в літературі ХХ століття і доби постмодернізму	2	2	-	-
Модульний контроль	2	-	-	-
Разом	36	8	4	22
Змістовий модуль 2 «Історія драматичних жанрів у діахронії»				
Тема 13. Драматичні жанри в класичному літературному дискурсі світової літератури	2	2	-	
Тема 14. Жанрова специфіка української драматургії: від давньої літератури до середини ХІХ ст.	4	-	-	4
Тема 15. Драматургія ХХ ст. : новаторство і традиції жанрів	2	2	-	-
Тема 16. Монодрама як культурно-історичний феномен	2	-	2	-
Тема 17. Драматургія класичного реалізму	4			4
Тема 18. «Нова драма»: теорія і практика	4	-	-	4
Тема 19. Модерна драма Європи та Америки	2	-	2	-
Тема 20. Модифікація драматургічних жанрів у сучасній зарубіжній літературі	4	-	-	4
Тема 21. Модифікація драматургічних жанрів у сучасній українській літературі	4	-	-	4
Тема 22. Жанрологічне означення кіносценарію як літературного тексту	2	-	-	2
Модульний контроль	2	-	-	-
Разом	32	4	4	22
Змістовий модуль 3 «Особливості розвитку ліричних жанрів: діахронічний аспект»				
Тема 23. Літературне буття ліричних жанрів: етапи і особливості	2	2	-	-
Тема 20. Розвиток ліричних жанрів в античній і середньовічній літературі.	4	-	-	4

Тема 21. Сонет в історії світової літератури.	2	-	2	-
Тема 22. Ренесансна лірика.	4	-	-	4
Тема 23. Поезія романтизму як новий етап розвитку ліричних жанрів	4	-	-	4
Тема 24. Традиція і новаторство у поетичній свідомості ХХ ст.	4	-	-	
Модульний контроль	2	-	-	-
Разом	28	2	2	16
Усього	90	14	10	60

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна:		Самостійна робота
		Лекції	Семінари	
Змістовий модуль 1 «Діахронічні аспекти розвитку епічних жанрів»				
Тема 1. Літературна генерика і генологія як об'єкти наукового вивчення. Генетичні та структурні аспекти жанру в літературознавстві ХХ - ХХІ ст.	4			4
Тема 2. Діахронічний аспект розвитку епічних жанрів.	2	2		
Тема 3. Види епосу в античній літературі.	4			4
Тема 4. Епічні жанри літератури Ренесансу	2			2
Тема 5. Різновиди просвітницької прози	4			4
Тема 6. Розмаїття епічних жанрів в літературі ХVІІІ ст. і ХІХ ст.	2		2	
Тема 7. Проза порубіжжя у світлі жанрології	6			6
Тема 8. Міф як чинник жанру в епічному творі	2			2
Тема 9. Утопія і антиутопія як метажанри	2			2
Тема 10. Генологія малої прози. Новела в жанровій системі української та зарубіжної літератур	4			4
Тема 11. Медіумічна література: проблема дефініції, жанри і види	2			2
Тема 12. Модифікації романного жанру в літературі ХХ століття і доби постмодернізму	2			2
Разом	36	2	2	32
Змістовий модуль 2 «Історія драматичних жанрів у діахронії»				
Тема 13. Драматичні жанри в класичному літературному дискурсі світової літератури	2	2		
Тема 14. Жанрова специфіка української драматургії: від давньої літератури до середини ХІХ ст.	4			4
Тема 15. Драматургія ХХ ст. : новаторство і традиції жанрів	2		2	
Тема 16. Монодрама як культурно-історичний феномен	2			2
Тема 17. Драматургія класичного реалізму	4			4
Тема 18. «Нова драма»: теорія і практика	4			4
Тема 19. Модерна драма Європи та Америки	4			4
Тема 20. Модифікація драматургічних жанрів у сучасній зарубіжній	4			4

літературі				
Тема 21. Модифікація драматургічних жанрів у сучасній українській літературі	4			4
Тема 22. Жанрологічне означення кіносценарію як літературного тексту	4			4
Разом	34	2	2	30
Змістовий модуль 3 «Особливості розвитку ліричних жанрів: діахронічний аспект»				
Тема 23. Літературне буття ліричних жанрів: етапи і особливості	2	2		
Тема 20. Розвиток ліричних жанрів в античній і середньовічній літературі.	4			4
Тема 21. Сонет в історії світової літератури.	4			4
Тема 22. Ренесансна лірика.	4			4
Тема 23. Поезія романтизму як новий етап розвитку ліричних жанрів	4			4
Тема 24. Традиція і новаторство у поетичній свідомості ХХ ст.	2		2	
Разом	20	2	2	16
Усього	90	6	6	78

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ДІАХРОНІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕПІЧНИХ ЖАНРІВ

Лекція 1.

ДІАХРОНІЧНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ ЕПІЧНИХ ЖАНРІВ

Епос як літературний рід, у творах якого основним способом художньої комунікації є розповідь та опис. Характерні ознаки епосу. Жанри та види епосу. Діахронічний аспект розвитку епічних жанрів. Жанрологія великої прози. Поняття «романне мислення» і його доміанти. Жанрологія малої прози. Оповідання, його спільність і відмінність від новели і нарису. Жанрові форми оповідання за проблематикою: соціально-побутове, соціально-політичне, соціально-психологічне оповідання; за естетичним спрямуванням: сатиричне, комічне, трагічне та інші оповідання. І.Денисюк, В.Фащенко, О. Бровко та ін. про жанрову природу новели. Комплекс «новелістичних прикмет» (драматичність новелістичного матеріалу; новелістична ущільненість матеріалу, малогабаритність композиції та ін.).

Історичні етапи розвитку жанру новели: антична новела – ренесансна новела – романтична новела – модерністська новела. Продуктивність малих жанрових форм в українській літературі (В. Стефанік, М. Коцюбинський, В.Винниченко, Г.Косинка, М.Хвильовий, Юрій Клен, І.Костецький, О.Гончар, Є.Гуцало).

Ключові слова: епос; романне мислення; «велика» проза; «мала» проза; «новелістичні прикмети»

Лекція 2.

ВИДИ ЕПОСУ В АНТИЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Види давньогрецького епосу: героїчний, пригодницький, дидактичний, генеалогічний, пародійний. «Іліада» та «Одіссея» Гомера як найдавніші пам'ятки античної літератури й зразки пригодницького та героїчного епосу. Соціально-історична й міфологічна основи гомерівського епосу. Сюжетна єдність і композиційні особливості поем. Давня Греція в поемах Гомера. Жанрові й стилістичні особливості поем. «Гомерівське питання». Гомерівські гімни та після-гомерівський епос. Пародії на героїчний епос («Батрахоміомахія», «Маргіт»). Дидактичний і генеалогічний епоси Гесіода.

Ключові слова: героїчний епос; дидактичний епос; пародійний епос; генеалогічний епос; мімезис

Лекція 3.

РОЗМАЇТТЯ ЕПІЧНИХ ЖАНРІВ В ЛІТЕРАТУРІ XVIII-XIX СТ.

Теми, герої і жанри просвітницького реалізму. Етапи розвитку англійського реалістичного роману епохи Просвітництва. Специфіка французької реалістичної прози. Антиклерикальний і антифеодальний зміст. Жанр філософської повісті: характерологія, теми, поетика. Сентименталізм як реакція на раціоналізм Просвітництва. Естетика сентименталізму. Культ почуттів і природи; антиурбаністичні мотиви. Специфіка сентименталізму в національних літературах: проблемно-тематичне коло, тип героя, роль гумору, форма творів.

Шляхи розвитку жанру історичного роману В.Скотта і В.Гюго. Тема втрачених ілюзій в однойменному романі О. де Бальзака. Романістика Стендаля. Синтез романтичної і реалістичної художніх систем в творчості П.Меріме. Основні принципи натуралізму, й, естетичне обґрунтування. Е.Золя і натуралізм. Періодизація творчості. Соціальна епопея “Ругон-Маккари”: історія написання, коло основних проблем, особливості поетики. Провідні течії французької реалістичної прози: соціально-

психологічна, соціально-філософська, героїчна, пригодницька, «екзотична» та ін. Проза Гі де Мопассана як представника соціально-психологічної течії. Модерністська новелістика Т.Манна. Неоромантична проза і її різновиди.

Ключові слова: просвітницька проза; роман виховання; філософська повість; сентименталістський роман; роман-хроніка; роман-памфлет; «експериментальний роман» Золя; модерністська новела; вертикальний контекст модерністської прози

Лекція 4.

МОДИФІКАЦІЇ РОМАННОГО ЖАНРУ В ЛІТЕРАТУРІ XX СТОЛІТТЯ І ДОБИ ПОСТМОДЕРНІЗМУ

Жанрова неунормованість роману як аксіоматичний постулат сучасної жанрології (Т. Денисова, В. Дончик, Д. Затонський, Н. Копистянська, Н.Бернадська та ін.). Роль індивідуально-авторського типу художнього мислення у формуванні жанрової природи роману доби постмодернізму. Трансформація присутніх характеристик роману (епічний характер (оповідальність, розгортання подій у площині «людина-світ»), наявність романного конфлікту «людина-навколишній світ», прямий або зворотний характер інтеракції роману з іншими жанрами) в літературі постмодернізму.

Міф у структурі роману. Аналіз свідомості “середньої людини” в романі ХХ ст. Інтелектуальна література (інтелектуальний роман). Ознаки інтелектуального роману (зосередженість на житті ідей; використання матеріалу зі всіх сфер людської культури; цитування – побудова твору з цитат (поняття “пастиш”); самокоментування (форма “роману в романі”). Детективний роман без чіткої детективної інтриги (У.Еко), історичний роман без історії (Дж. Барнс, Дж. Фаулз, П. Акройд, Г. Свіфт, У. Еко), соціально-психологічний роман (Дж. Барнс, Г. Свіфт та ін.) без вираженого соціального конфлікту тощо як результат радикального переосмислення традиційних жанрових різновидів

Ключові слова: модерністський роман; потік свідомості; інтелектуальний роман; роман-міф; роман-лабіринт

Основні поняття модуля: генологія, генерика, система жанрів, аспекти жанрових систем, вияв жанрових дифузій, епічні жанри, теорії епічних жанрів, історична трансформація епосу, великі епічні форми, малі епічні форми, родові ознаки та особливості епосу, синхронічний аспект, діахронічний аспект, компаративна генологія, історична трансформація жанрів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ІСТОРІЯ ДРАМАТИЧНИХ ЖАНРІВ У ДІАХРОНІЇ

Лекція 5.

ДРАМАТИЧНІ ЖАНРИ В КЛАСИЧНОМУ ЛІТЕРАТУРНОМУ ДИСКУРСІ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Драма як один із літературних родів, який творить художній світ у формі дії та мовлення. Джерела драми як роду літератури, її розвиток, жанровий поділ і теоретичне осмислення. Ознаки драматичного роду (сценічність, відсутність епічних описових елементів, динамічність дії, гострий конфлікт, особлива мовленнєва організація; умовне розігрування подій). Особливості драми, трагедії, комедії, трагікомедії та інших драматичних жанрових форм. Діалогічність драми. Драматичний конфлікт. Драма для читання. Суміжні змістоформи: ліро-драма (драматична поема); епо-драма (драма для читання).

Ключові слова: драма; сценічність; конфлікт; драматична поема; драма для читання

Лекція 6.

ДРАМАТУРГІЯ ХХ СТ. : НОВАТОРСТВО І ТРАДИЦІЇ ЖАНРІВ

Характерологія “нової драми”: нова проблематика, новий герой. Пошуки нової сценічної мови. Інваріанти “нової драми” (драма-дискусія, символістська драма, психологічний театр тощо). Драматургія Генріка Ібсена, його історіософська концепція. Значення його творчості для формування “нової драми”. Життєвий сценарій Бернарда Шоу. Естетичні і філософські переконання драматурга. “Нова драма” Г.Ібсена і формування драматургічного методу Б.Шоу. Драматургія О. Вайльда. Символістський театр. Творчість Герхарда Гауптмана. Жанрове розмаїття його драматургії: соціально-політична, сімейно-психологічна, історична, міфологічно-легендарна, стилізована притча, “синтетична” драма. Специфіка драматургічного методу Г.Гауптмана. Творчість Моріса Метерлінка в контексті “нової драми”. Від драми “мовчання” до символістської драми. М. Метерлінк як реформатор європейської театральної традиції і зачинатель символістської драми. Психологічний театр Антона Чехова. Традиції чеховського психологічного театру в драматургії ХХ ст. Місце Б.Брехта у світовому театрі першої половини ХХ ст. Теорія епічного театру Б.Брехта. Драматургія Ф. Гарсія Лорки. Особливості драматургічного методу і місце Лорки у світовому театрі. Драматургія екзистенціалізму. Театр постмодернізму.

Ключові слова: драма-дискусія; драма-парадокс; символістська драма; психологічний театр; драма екзистенціалізму; постмодерний театр

Основні поняття модуля: драматичні жанри, теорії драматичних жанрів, історична трансформація драми, родові ознаки та особливості драми

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЛІРИЧНИХ ЖАНРІВ: ДІАХРОНІЧНИЙ АСПЕКТ

Лекція 7.

ЛІТЕРАТУРНЕ БУТТЯ ЛІРИЧНИХ ЖАНРІВ: ЕТАПИ І ОСОБЛИВОСТІ

Основні специфічні риси лірики як літературного роду: предмет зображення, об’єктивність / суб’єктивність, наявність / відсутність сюжету, особливості художнього часу та простору, основні зображальні засоби, прозова / віршована форма, поняття «ліричний герой», обсяг, призначення. Генеза та історичний розвиток ліричних жанрів. Класифікації лірики. Жанри та види лірики. Ліричні жанри (ода, сатира, мадригал, гімн, епітафія, епіграма та інші). Суміжні змістоформи: ліро-епічна поема, байка, роман у віршах, балада, співомовка); ліро-драма (драматична поема); епо-драма (драма для читання). Особливості суміжних родових утворень.

Інтерференція (взаємне накладання) жанрових систем Сходу і Заходу як характерний вияв жанрових дифузій між національними жанровими системами в сучасному світі (у європейських – хайку і танка, у японському письменстві – верлібр «дзіюсі»). Трансформація перенесених жанрових форм у процесі інтерференції (трилисник як набуття нових поетичних ознак японською ліричною мініатюрою в українських авторів і нове жанрове означення).

Ключові слова: лірика; ліричний герой; ліро-епос; жанрова дифузія; інтерференція

Основні поняття модуля: ліричні жанри, теорії ліричних жанрів, історична трансформація лірики, родові ознаки та особливості лірики

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів денної форми навчання

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	2	2	1	1
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2	1	1
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	6	30	4	20
Модульний контроль	25	1	25	1	25	1	25
Разом:			81		79		57
Максимальна кількість балів:		127					
Розрахунок коефіцієнта		127:100=1,27					

Умовою зарахування проходження дисципліни «Літературна генерика і генологія: діахронійний зріз» є отримання аспірантом не менше з урахування коефіцієнта 77 балів за результатами всіх видів означених робіт.

6.2. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів заочної форми навчання

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2	2	2
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50	8	40	4	20
Разом:			74		64		44
Максимальна кількість балів:		182					
Розрахунок коефіцієнта		182:100=1,82					

Умовою зарахування проходження дисципліни «Літературна генерика і генологія: діахронійний зріз» є отримання аспірантом не менше з урахування коефіцієнта 77 балів за результатами всіх видів означених робіт.

6.3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	представлений матеріал повністю або на достатньому рівні розкриває тему, містить додаткові інформативні відомості або пояснення, оформлено за вимогами
2-3	є неточності у викладенні матеріалу, відсутня логічна послідовність, існують недоліки у оформленні
0-1	робота не відповідає вимогам, виконана за іншою темою; матеріал представлено частково, допущені фактичні помилки в змісті роботи

6.4. ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання модульного контролю

Кількість балів	Критерії оцінювання
22 - 25	Завдання виконано самостійно, логічно, цілісно, структуровано, з авторськими знахідками, оригінальними прикладами
18 - 21	Завдання виконано недостатньо самостійно, з порушеннями логічності, цілісності, структурованості, стандартно, з невеликою часткою авторської індивідуальності
11 - 17	Завдання виконано не логічно, не цілісно, стандартно, без авторської індивідуальності
1 - 10	Завдання виконано не самостійно або не виконано

6.4. Форми семестрового контролю

Семестровий контроль проводиться у формі заліку за усіма темами навчальної дисципліни «Науковий семінар «Літературна генерики і генологія: діахронійний зріз»

6.5. Шкала відповідності оцінок за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

- Білоус П. Теорія літератури. Київ : Академвидав, 2013. 325 с.
- Безпечний І. Теорія літератури. Київ : Смолоскип, 2009. 388 с.
- Гальчук О. Тексти по колу: пізнати Себе в Іншому [монографія]. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 268 с.
- Гальчук О. «...Не минає міт!»: античний текст у поетичному просторі українського модернізму 1920-1930-х років. Чернівці : Книги-XXI, 2013. 551 с.
- Галич О. Теорія літератури. Київ : Либідь, 2006. 486 с.
- Іванишин В. Теорія літератури. Київ : Академія, 2010. 253 с.
- Літературознавча енциклопедія: У 2-х т. Київ : ВЦ «Академія», 2007.
- Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 347 с.
- Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2003. 448 с.

Додаткові:

- Атаманчук В. Жанр трагедії в українській драматургії 1910–1920-х років: ідейно-естетична парадигма: дис. к. філол. н. Київ, 2007.
- Бабишкін О. Українська література на екрані. Київ, 1966.
- Бернадська Н. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція [Текст] : монографія. Київ : Академвидав, 2004. 368 с.
- Бовсунівська Т. Теорія літературних жанрів. Жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману: Підручник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2009. 519 с.
- Бовсунівська Т. Когнітивна жанрологія і поетика [Текст] : монографія Київ: ВПЦ «Київський університет», 2010. 190 с.
- Бондарева О. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання. Київ: Четверта хвиля, 2006. 512 с.
- Бровко О. Новела в структурі української прози: модифікації та функції [Текст]: монографія. Луганськ : Видавництво ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2011. 400 с.
- Брюховецька Л. Література і кіно: проблеми взаємин. Київ, 1988.
- Буало Н. Мистецтво поетичне. Київ, 1967.
- Васьків М. Романи форми в українській експериментальній літературі 1920-30-х рр.: генеза, проблематика, жанрові модифікації й різновиди. Київ, 2010.
- Гальчук О. Нове життя старого жанру: до питання трансформації жанру елегії в поезії Миколи Зерова. *Ucrainica II. Současná ukrajínistika: Problemy jazyka, literatury a kultury*. 2. část / Sborník článků. Olomouc, 2006 S. 365 – 371.
- Halchuk O. «Apple Blossoms» and «The Apple Tree»: Two Perspectives. Typological and Ideological Similarities in Short Stories by Mykhailo Kotsiubynsky and John Galsworthy. *Respectus Philologicus*, 2020. (38(43). P. 150 – 162. <https://doi.org/10.15388/RESPECTUS.2020.38.43.64>
- Halchuk O., Shvets A. James Joyce's Dubliners and Nataliia Kobrynska's Galicians: Concurrences, Mirrorings and Differences. *Life Writing*. 2021. URL : <https://www.tandfonline.com/eprint/SWPYCRY2FKDWBWJWUCFJD/full?target=10.1080/14484528.2021.1945240>
- Грабович Г. Поет як міфотворець: Семантика символів у творчості Тараса Шевченка. Київ : Критика, 1998. 207 с.
- Гурбанська А. «Сльози Божої Матері» Є. Гуцала як метажанр. *Слово і час*. 2007. №1. С. 70 – 74.

Гурдуз А. Міф і міфологічний фактор у літературі: (Загальнотеоретичні проблеми студіювання). Укр. мова й літ. в серед. школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2004. № 3. С.120-126.

Дем'янівська Л. Українська драматична поема: (Проблематика, жанрова специфіка) Київ, 1984.

Денисова Т. Роман і проблеми його композиції. Київ, 1968.

Денисюк І. Розвиток української малої прози XIX – поч. XX ст. Львів, 1999. 215 с.

Денисюк І. Жанрові проблеми новелістики. Літературознавчі та фольклористичні праці: У 3 томах, 4 книгах. Львів, 2005. Том 1: Літературознавчі дослідження. Книга 1. С. 18 – 59.

Денисюк І. Проблема трансформації та розмежування жанрів малої прози. Літературознавчі та фольклористичні праці: У 3 томах. 4 книгах. Львів, 2005. Том 1: Літературознавчі дослідження. Книга 1. С. 63 – 66.

Жост Ф. Порівняльне літературознавство як філософія літератури. Нариси з порівняльного літературознавства. *Слово і час*. 2007. №5. С. 30 – 44.

Жіночі голоси в літературному дискурсі XX століття: Матеріали до спецкурсу. Тернопіль, 2007. 240 с.

Іванова Н. Специфіка есею як жанру художньо-небелетристичної літератури. *Слово і час*. 2007. №9. С. 15 – 25.

Качуровський І. Генерика і архітектоніка [Текст]: У 2 кн. Київ: Києво-Могилянська академія, 2008. 376 с.

Ковалів Ю. Жанрово-стильові модифікації в українській літературі [Текст] : Монографія. Київ: Видавництво КНУ ім. Т. Шевченка, 2012. 191 с.

Кодак М. Траєкторія баладного трагізму [Текст]: динаміка жанру: 20-30-ті роки : [монографія] Львів: Престиж Інформ, 1999. 44 с.

Козлик І. В. Теоретичне вивчення філософської лірики і актуальні проблеми сучасного літературознавства. Івано-Франківськ: Поліскан; Гостинець, 2007. 591 с.

Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства: монографія. Львів : ПЛІС, 2005. 368 с.

Мельничук Б. Драматична поема як жанр: (Літературно-критичний нарис). Київ, 1981.

Моклиця М. Модернізм як структура: Філософія. Психологія. Поетика: Монографія. Вид. 2-е, доповн. і переробл. Луцьк: Ред.-вид. відд. “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2002. 390 с.

Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реального модерну. Київ : ВЦ “Просвіта”, 2008. 1063 с

Нахлік Є. Перелицьований світ Івана Котляревського: текст-інтертекст-контекст. Львів, 2015. 544 с.

Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму: Монографія. Вид. 2-ге, доп. і переробл. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002. 392 с.

Ромащенко Л. Жанрово-стильовий розвиток сучасної української історичної прози: Основні напрями художнього руху [Текст] : монографія. Черкаси : Видавництво ЧДУ ім. Б. Хмельницького, 2003. 388 с.

Сабат Г. В лабіринтах утопії й антиутопії [Текст] : монографія. Дрогобич : Коло, 2002. 158 с.

Сабат Г. Жанрова стереотипія. Таксономія казок Івана Франка. *Слово і час*. 2007. №1. С. 50 – 57.

Савенко І.Л. Жанрово-стильові особливості біографічного роману-пошуку / І. Савенко. Автореф. дис. за спец. 10.01.06 – теорія літератури. Тернопіль, 2006. 20 с.

Семенюк Г. Українська драматургія 20-х років. Київ , 1993.

Ткачук М. Жанрова структура прози Івана Франка: Бориславський цикл та романи з життя інтелігенції. Тернопіль, 2003;

Фащенко В. Новелістична композиція (Мікро- і макроструктура). *У глибинах людського буття. Літературознавчі студії*. Одеса: Маяк, 2005. С.195 – 242.

Фащенко В. Жанрова диференціація та взаємопроникнення. *Фащенко В. Вибрані статті*. Київ, 1988.

Фрай Н. Архетипний аналіз: теорія мітів. *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.* / За ред. М.Зубрицької. Львів: Літопис, 2002. С.142-172.

Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ – початку ХХ століття: Неоромантизм, символізм, експресіонізм. Івано-Франківськ, 2002

Шебеліст С. Теоретичні аспекти жанру есею. *Слово і час*. 2007. №11. С. 48 – 56.

Юриняк А. Літературні жанри малої форми. Київ : Смолоскип, 1996. 134 с.

Comparative Literature, 2001, v.53, N 1 p.74; pp.105-106.

Fables of Time: Studies in Poetic Mythology, 1963;

The Well-tempered Critic, 1963;

The Archetypes of Literature. In: “Myth and Literature: Theory and Practice”. Ed. by O. Vickery, 1966;

James A Study of English Romanticism, 1968;

New Direction from Old. In: “Myth and Motifs in Literature”. Ed. by Burrows and Lapides, 1973;

Spiritus Mundi: Essays in Literature, Myth and Society, (1991)

Frye N. “Criticism in Society: Interviews with Jacques Derrida, Northrop Frye, Harold Bloom, Geoffrey Hartman, Frank Kermode, Edward Said, Barbara Johnson, Frank Letrichia, and Hillis J.Miller”, 1987.

Frye N. *The Great Code*, 1983.

Myth and Metaphor, Selected Essays. Вибрані есе, 1974 –1988, 1990;

Frye N. *Words with Power: Being a Second Study of the Bible and Literature*, 1990;

The Double Vision. Language and Meaning in Religion, 1995.

Nohrberg James. *The Master of the Myth of Literature: An Interpenetrative Ogdoad for Northrop Frye*. *Comparative Literature*, 2001, v.53, N 1, p.p. 59-60).

Rereading Frye: The Published and Unpublished Works, ed. D.Boyd and I.Salusinszky. 1998. CL, Winter 2001, v. 53, N 1, p.64.

Głowiński M. O intertekstualności. URL: http://chomikuj.pl/lateri/Teksty+teoretyczne/G*c5*82owi*c5*84ski+Micha*c5*82/M.G*c5*82owi*c5*84ski+O+intertekstualno*c5*9bci,1531232610.pdf

Porębski Cz. Granicy Europy / Porębski Cz. URL: <http://www.eurodialog.org.pl/polski/granice.php> Michigan Classical Press, 2007. – 336 p.

Grimbly, Shona. *Encyclopedia of the ancient world* / Shona Grimbly. – Fitzroy Dearborn Publishers, Incorporated, 2000. 256 p.

Murray, Gilbert. *The Rise of the Greek Epic*, Oxford University Press reprint 1967. 356 p.

Thalman, William G. *Conventions of Form and Thought in Early Greek Epic Poetry*. Johns Hopkins University Press, Baltimore and London, 1984. 262 p.

Ziolkowski, Theodore. *The Odiseus theme in recent German fiction*. *Comparative literature*. 1962. №14. P. 225 – 241.

**Орієнтовний перелік контрольних питань наукового семінару
«Літературна генерика і генологія: діахронійний зріз»**

- 1.3 історії вивчення родів літератури (Платон, Аристотель, А. Шлегель, Ф. Шеллінг, Гегель та інші).
2. Теорія походження родів.
- 3.3 історії вивчення літературних жанрів (Н. Буало, Г. Е. Лессінг, Д. Дідро та інші).
4. Концепції «смерті роману» як етап еволюції генологічної романної (Ж. Берль, Е. Кіш, Ф. Моріак, Х. Ортега-і-Гассет).
5. Розвиток генологічної романної концепції у «новороманістів» (М. Бютор, А. Роб-Гріє, Н. Саррот, К. Сімон).
6. Історичні трансформації жанрів (на прикладі епічних жанрів) в українській літературі.
7. Історична трансформація епічного жанру в латиноамериканській літературі.
8. Історичні трансформації жанрів (на прикладі епічних жанрів) в західноєвропейських літературах.
9. Історичні трансформації жанрів (на прикладі епічних жанрів) в американській літературі XIX ст.
10. Історичні трансформації жанрів (на прикладі епічних жанрів) в американській літературі XX ст.
11. Історичні трансформації жанрів (на прикладі ліричних жанрів) у західноєвропейських літературах доби романтизму.
12. Історичні трансформації жанрів (на прикладі ліричних жанрів) в українській романтичній літературі.
13. Історичні трансформації жанрів (на прикладі драматичних жанрів) в українській літературі XX-початку XXI ст.
14. Історичні трансформації жанрів (на прикладі ліричних жанрів) у західноєвропейських літературах доби модернізму.
15. Історичні трансформації жанрів (на прикладі ліричних жанрів) західноєвропейських літератур доби Відродження.
16. Історичні трансформації жанрів (на прикладі драматичних жанрів) в західноєвропейських літературах XVII-XVIII ст.
17. Процеси жанрової диференціації. Жанрова дифузія.
18. Теорія родинної подібності і теорія прототипів.
19. Когнітивна теорія жанру.
20. Порівняльні аспекти національних жанрових систем.
21. Сучасна когнітивна генологія і поетика в компаративістському дискурсі.
22. Кореляція понять «жанрова матриця», «жанрова домінанта», «жанрова модальність», «жанровий канон».
23. Діапазон наукових підходів до вирішення питання співвіднесеності виду і жанру, виду і роду (погляди Аристотеля, Буало, Лессінга, Дідро, Гегеля, Франка та ін.).
24. Канонічні та неканонічні жанри, універсальні та історично- локальні жанри.
25. «Народження» і «смерть» жанрів в історичному розвитку.

ДОДАТКИ

до робочої програми наукового семінару «Літературна генерика і генологія: діахронійний зріз»

Семінарські заняття:

Міф як чинник жанру в епічному творі
Утопія і антиутопія як метажанри
Монодрама як культурно-історичний феномен
Модерна драма Європи і Америки
Сонет у світовій літературі (на матеріалі неокласичної парадигми)

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття 1

Міф як чинник жанру в художньому творі

Проблеми міфу в сучасній культурології. Міфологія і література.

Міфологічний фактор у літературі: загальнотеоретичні проблеми студіювання. Структурно-змістова характеристика міфологічного фактору в літературі (загальне поняття про його атрибути й модуси виявлення). Літературна міфотворчість та її типологія. Поняття міфопоетики літературного твору. Міфопоетична система твору (різновиди структури, зміст, складники) та міфопоетична парадигма. Міфологічний фактор у літературі різних епох та художніх систем: особливості симбіозу.

Міф у структурі модерністського твору (як засіб висловлення і розуміння світу для читача й автора). Міф у структурі постмодерністського тексту (використання змістових феноменів міфологічного характеру, паралельно з основною версією змалювання дійсності створення кількох паралельних субверсій, нерідко контрверсійних попереднім). Принцип ієрархізованого тексту міфу в модерністських текстах і нонієрархії в постмодерністських.

Роман-міф у літературі ХХ століття, специфіка міфочасу, міфопростору та міфогероя (Т. Манн, В. Фолкнер, Г. Гессе, Г. Гарсія Маркес та ін.)

Семінарське заняття 2

Утопія і антиутопія як метажанри

Іманентна природа утопії й антиутопії. Генологічну призму розгляду субстанційної суті кожного з цих жанрів (на контекстуальному тлі). Категорія метажанру і детермінанта появи та еволюцію утопії й антиутопії.

Основні функції утопії й антиутопії.

Жанрова своєрідність поетики. Жанровизначальні риси утопії. Жанрова характерологія антиутопії. Буття метажанру антиутопії в українській і зарубіжній літературах.

Семінарське заняття 3

Монодрама як культурно-історичний феномен

Монодрама як жанр в історико-літературній ретроспективі. «Дифузна» генетика монодрами: трагедія, діатриба, солілоквиум, сповідь (церковна, побутова, літературна), музично-декламаційні театральні жанри, опера, поема, психодрама, власне драма тощо.

Монодраматичність (зображення подій, ситуацій, вчинків персонажів як проєкції внутрішнього світу однієї людини) як елемент поетики.

Актуалізація жанрової моделі монодрами у літературі ХХ ст. у зв'язку з філософією екзистенціалізму, розвитком психологічних наук, драматургічними проривами «нової драми» і розробкою теоретичного обґрунтування монодрами М. Євреїновим літературознавцями і мистецтвознавцями (С. Мокульський, А. Близнюк, П. Паві, О.

Клековкін). Міждисциплінарний підхід до вивчення монодрами (С. Деммер, Г. Гілберт, А. Сміт, Д. Гарві та ін.).

Теоретичні рефлексії монодрами кінця ХХ – початку ХХІ ст. у працях О. Бондаревої, В. Агєєвої, М. Шаповал та ін.

Семінарське заняття 4

Модерна драма Європи і Америки

Поетика Аристотеля. Натуралізм у театрі. Теорії Еміля Золя. "Мистецтво театру" Е. Крега і театрознавча критика Бернарда Шоу.

Модернізм у театрі. Т.С. Еліот критична теорія. Бертольд Брехт про експериментальний театр. Криза комунікації в культурі модернізму. Американський побутовий театр. Абсурдизм в європейському театрі.

Драми Ю.О'Ніла «Довга подорож у ніч», Т.Вільямса «Трамвай "Бажання"», А.Міллера «Смерть комівояжера», С.Беккета «Чекаючи на Годо», Е.Олбі «Історія в зоопарку», Е.Йонеско «Носороги», А. Стріндберга «Фрекен Жюлі», Г.Ібсена «Гедда Габлер», Б.Шоу «Пігмаліон», Л.Піранделло «Шість персонажів у пошуках автора», Ш.О'Кейсі «Юнона і павич», Ф.Гарсія Лорка «Дім Бернарди Альби», Б.Брехта «Матінка Кураж та її діти».

Семінарське заняття 5

Сонет у світовій літературі

(на матеріалі неокласичної парадигми)

Неокласицизм як явище світової літератури. Естетико-літературне підґрунтя української неокласики (естетизм і антропоцентризм як основоположні ідеї неокласики). Раціоналістичне світосприйняття митців, свідоме нехтування модерністськими експериментами в царині форми й змісту (поетичний світ, що вільний від таємничих образів-символів, епатажності, свідомого кодування речей). Культурологічна насиченість образної системи неокласиків, частотність звертання до образів світової культури. Духовний світ людини у філософській єдності особистості і довкілля: людина й історія, людина й час, буття і культура. Утілення ідеї культури у своєрідності тематики і проблематики поезії неокласиків. Творче осмислення античності, Біблії, поетики прастилю (класицизму, творчість поетів-парнасців, російських поетів «срібного віку») і традиції національної культури як чинників жанрових трансформацій. Драматичний первінь ліричних жанрів неокласиків. Іронічний модус неокласичної лірики. Класичні віршові форми в неокласичній жанровій парадигмі (сонет, дистих, олександрійський вірш). Розвиток традиційних форм художньої практики неокласиків.